

8 Δεκεμβρίου 2014

Μυωξός: ο νυχτερινός αεικίνητος ακροβάτης των δασών της Πελοποννήσου

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Ο μυωξός (*Glis glis*) δύσκολα αναγνωρίζεται από τον παρατηρητή των ορεινών δασικών περιοχών της Πελοποννήσου και συχνά συγχέεται με σκίουρο. Η μορφή του μοιάζει με αυτή ενός νεαρού, μικρόσωμου σκίουρου, αφού και τα δύο είδη ανήκουν στην τάξη των τρωκτικών. Όμως, οι σκίουροι -εκτός από τη ταξινομική κατάταξή τους σε διαφορετική οικογένεια από τους μυωξούς- δεν εξαπλώνονται στη νότια Ελλάδα.

Για το κατά γενική ομολογία συμπαθέστατο -αν και τρωκτικό, συγγενικό των κοινών ποντικών και αρουραίων- μυωξό, το κοινό όνομά του προέρχεται από τις λέξεις μυς+οξιά, καθώς οι νυχτερινοί παρατηρητές περιέγραψαν έναν «ποντικό» που προτιμά τα δάση οξιάς. Το συνθετικό του επιστημονικό ονόματος του μυωξού (*Glis glis*) προέρχεται από τη σανσκριτική λέξη *girika*=ποντικός που έγινε *glis* στα λατινικά. Οι αρχαίοι Ρωμαίοι τον θεωρούσαν εξαιρετικό θήραμα και είχαν μεγάλα εκτροφεία μυωξών, δίνοντας το κοινό αγγλικό όνομα του είδους: *edible dormouse*.

Ο μυωξός είναι ένα μικρού μεγέθους θηλαστικό αλλά το πιο μεγαλόσωμο από τα είδη της οικογένειας των μυωξών. Το είδος εξαπλώνεται στο μεγαλύτερο τμήμα της Ευρώπης -εκτός από τις βόρειες και ορισμένες δυτικές περιοχές- καθώς και στην ηπειρωτική Ελλάδα και σε ορισμένα νησιά.

Το σώμα του φτάνει το μήκος των 19 εκατοστών, η ουρά μέχρι και τα 15 εκατοστά και το βάρος του μέχρι και τα 300 γραμμάρια. Το σώμα είναι σχετικά επίμηκες και κυλινδρικό σε διατομή και καταλήγει σε μεγάλη και φουντωτή ουρά, το κεφάλι με τα μακριά «μουστάκια», τα μεγάλα μάτια και τα σχετικά μικρά αυτιά συνδέεται με το σώμα με μη διακριτό λαιμό. Το χρώμα του τριχώματος είναι ραχιαία γκρίζο με μια καστανή απόχρωση και μια ελαφρώς σκουρότερη ζώνη κατά μήκος της σπονδυλικής στήλης και γύρω από τα μάτια, και ανοικτόχρωμο γκρίζο ή λευκό κοιλιακά.

Διαβιεί σε δασικούς οικότοπους, όπως δάση φυλλοβόλων δέντρων με κυρίαρχα τις οξιές, βελανιδιές και καστανιές, δάση κωνοφόρων ή αειθαλών δέντρων, αλλά μπορεί να βρεθεί και σε κήπους ή ανθρώπινα κτίσματα. Είναι αποκλειστικά νυκτόβιο ζώο, που κάνει αισθητή την παρουσία του τη νύχτα βγάζοντας χαρακτηριστικές κραυγές και ο δενδρόβιος τρόπος ζωής του τον καθιστά ικανότατο και ταχύτατο αναρριχητή. Δημιουργεί τις φωλιές του σε κοιλότητες δέντρων ή ανάμεσα στα κλαδιά κατά τους ζεστούς μήνες ενώ τους πολύ κρύους

μήνες πέφτει σε χειμερία νάρκη σε υπόγειες φωλιές ή και σε κοιλότητες δέντρων, όπου συγκεντρώνονται μέχρι και οκτώ άτομα. Είναι κυρίως φυτοφάγο καθώς καταναλώνει καρπούς, φρούτα, φλοιούς, μύκητες, αλλά τρώει και έντομα, αυγά ακόμα και νεοσσούς πουλιών.

Η προστασία του μυωξού σε κοινοτικό και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι επαρκής έως «χαλαρή» καθώς περιλαμβάνεται στους καταλόγους ορισμένων συμβάσεων και νόμων ενώ προστατεύεται και σε εθνικό επίπεδο. Οι άμεσες απειλές στο συγκεκριμένο είδος δεν είναι σημαντικές, εξαιτίας τόσο του νυχτερινού τρόπου ζωής του όσο και της μη κατάταξής του ως θηρεύσιμο είδος κατά τα ρωμαϊκά γαστρονομικά πρότυπα. Αντίθετα, σημαντικές είναι οι έμμεσες πιέσεις που υφίσταται ο μυωξός από την απώλεια της φυσικότητας του περιβάλλοντος μέσω τη συρρίκνωσης, υποβάθμισης και κατακερματισμού των οικοτόπων που διαβιεί, συνέπεια της συνεχούς καταστροφής δασικών εκτάσεων λόγω των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Ο μυωξός δεν είναι ευρέως γνωστός στον επισκέπτη ή τον κάτοικο της περιοχής αν και αποτελεί στοιχείο της βιοποικιλότητας της προστατευόμενης περιοχής του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού. Η νυχτερινή του δραστηριοποίηση και η παρουσία του σε δασικές εκτάσεις ορεινών κυρίως περιοχών, τον καθιστά άγνωστο για τους περισσότερους, που μπορεί να έχουν ακούσει τις χαρακτηριστικές του κραυγές κατά τους ζεστούς μήνες, αλλά δεν τις έχουν συνδυάσει με αυτό το μικρό και συμπαθητικό σκιουρόμορφο ζωάκι! Η διατήρηση των δασικών οικοτόπων αξίζει και μόνο για την προστασία αυτού του απίθανου μικρού νυχτερινού αεικίνητου ακροβάτη των δέντρων!

Πηγή: www.fdparnonas.gr/econews.gr